

โครงการวิจัยประเมินผลงาน

ชุดโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข

โครงการวิจัยประเมินผลงานชุดโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวคิด ยุทธศาสตร์ กลไกการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ และเพื่อสร้างชุดข้อเสนอแนะอันเป็นผลจากการประเมินเพื่อให้เกิดแนวทางในการดำเนินการต่อไป

การวิจัยเป็นการประเมินผลชุดโครงการทั้งหมด คือ โครงการประสานงาน และโครงการวิจัย โดยใช้กระบวนการประเมินผลตามแนวทางทฤษฎีโครงการ (Program Theory) พัฒนาการประเมินจากแนวคิด CIPP Model ของ Stufflebeam และแนวทางการประเมินองค์กรเรียนรู้ และแนวคิดการจัดการความรู้ รวมถึงการจัดเวทีทบทวนและกำหนดผลลัพธ์ของโครงการร่วมกันของคณะกรรมการชุดโครงการ สรส.

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยกรอบการประเมินการบริหารจัดการ กรอบการประเมินบริบทและกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และแบบรวบรวมความคิดเห็นตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ โดยเก็บข้อมูลจากกรรมการบริหาร แกนนำ นักจัดการความรู้ และผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ผลการประเมินในด้านกลไกการบริหารจัดการและการออกแบบโครงการ พบว่า กลไกส่วนกลางมีพลังไม่มากพอที่จะเคลื่อนโครงการระดับภูมิภาคได้ ไม่สามารถสร้างความชัดเจนใหม่โน้มน้าว และหลักคิดของโครงการเพื่อเดินไปสู่การบรรลุเป้าหมายของโครงการ แกนนำในการขับเคลื่อนกิจกรรมระดับพื้นที่ของโครงการประสบปัญหาการให้เวลาการทำงานกับโครงการ และด้านการบริหารจัดการส่วนกลาง ไม่มีการจัดตั้งทีมติดตามประเมินผลภายในเพื่อดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ คณะกรรมการชุดต่างๆในระดับส่วนกลางและภูมิภาคมีบทบาททับซ้อน ด้านยุทธศาสตร์และกระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ พบว่า ภาคกลางมียุทธศาสตร์ที่เด่นชัดและสอดคล้องเป้าหมายมากที่สุด และจากความแตกต่างในบริบทพื้นที่ ทำให้ขาดเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับจัดกระบวนการเรียนรู้หรือปรับวิธีคิด การค้นคืนกับวิธีการทำงานแบบเดิมส่งผลให้ไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นโดยผ่านการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้ ด้านผลการดำเนินงานของโครงการ พบว่า ด้านนักจัดการความรู้ มีทักษะอยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่ต้องมีการพัฒนาทักษะอื่นที่จำเป็นสำหรับการทำงานเฉพาะด้านตามบริบทพื้นที่ โดยเฉพาะทักษะการสังเคราะห์งานเชิงเอกสาร ด้านชุดความรู้ได้มีการสร้างชุดความรู้ทั้งเอกสารและสื่อต่างๆไว้จำนวนมาก แต่ขาดการตรวจสอบในด้านความถูกต้องสอดคล้องหรือแตกต่างกันของบริบทพื้นที่ ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือที่ดีในกลุ่มภาคประชาชน แต่กลุ่มภาครัฐไม่มีความชัดเจนมากนัก ด้านสถาบันจัดการความรู้ ขาดการวางระบบงานที่เป็นรูปธรรม และพบอีกว่า โครงการมีจุดเด่นด้านการพัฒนาศักยภาพผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการรวมทั้งมีผลกระทบเกิดขึ้น คือ การเกิดตัวชี้วัดชุมชนเป็นสุข การตื่นตัวของชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง การตื่นตัวของภาคีแนวตั้ง ความตื่นตัวและปฏิสัมพันธ์ของสถาบันวิชาการอื่นๆ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย สำหรับโครงการ สรส. ได้แก่ 1)ควรเน้นทบทวนแพร่ความรู้ในลักษณะเชิงรุก 2)ควรใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการพัฒนางานต่อ 3)ควรสร้างความร่วมมือในการพัฒนางานร่วมกันของภาคีเครือข่ายต่างๆ ส่วนสำหรับโครงการอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ได้แก่ 1)การออกแบบโครงการ ควรเป็นการเรียนรู้กับภาคี ส่งเสริมการปฏิบัติจริงในพื้นที่ พัฒนาเครือข่ายทั้งแนวตั้งและแนวราบ มีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ใช้สื่อสาธารณะ กำหนดเงื่อนไขการทำงานที่ยืดหยุ่น และมีการพัฒนาระบบควบคุมภายในโครงการ 2)การบริหารโครงการ ควรใช้การสื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมและเสนอความก้าวหน้าของโครงการ มีระบบประเมินภายใน และควรมีการทบทวนตนเองอย่างสม่ำเสมอ 3)บุคลากรของโครงการ ควรเป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริง มีการกำหนดสมรรถนะ และพัฒนาศักยภาพ

Evaluating the Initiatives on Building Healthy Communities

The Project on Evaluating the Initiatives on Building Healthy Communities has two objectives; 1) to investigate the appropriateness of the conceptual framework, strategies, and mechanisms used to implement the initiatives, as well as the achievements of them; 2) to formulate some critical directions for the development of the initiatives in the future.

In order to efficiently conduct the evaluation, this project has embraced a number of constructs and methodologies which include program theory, Stufflebeam's CIPP model, learning communities' evaluation methods, knowledge management and shared vision workshop for the key players of the initiatives.

Tools that have been used to collect data and information from stakeholders (local project committee, project manager, knowledge managing staff and community members) comprise of two sets of questionnaires; one is developed for studying project design, project management, project context and mechanisms for execution; another set is for measuring key performance indicators of the initiatives.

The results show that 1) project management and project design: the coordinating committee at the national level is unable to perform as the supporting mechanism which is tasked to guide and gear the initiatives at the local level to fulfill the project's goals. The major issues are the national mechanism did not clarify the project's concept and principles to the stakeholders prior to the implementation of the project. Also, the internal evaluation which is designed to be a part of the project mechanisms both at the national and local level could not be established at the national level. Aside the mechanism at the national level, most of the local project leaders cannot dedicate enough time to run this project. Moreover, the committees at the central and local level had roles duplication. 2) Project strategies: it was found that the strategies implemented by the project of the central region were the clearest and most relevant to the purposes of the project. However, due to the uniqueness of the context in each area, tools and methods that were developed and implemented in the project were found yet inefficient to bring about changes. 3) outputs of the project: regarding knowledge managing staff, most of the staff possessed the required basic skills. Still, this staffs need more area specific training curricula and also other essential skills, for instance, how to synthesize the data. Knowledge publications in many forms (reports, books, multimedia) have been developed in this project; however, their accuracy and area relevance were not verified. Learning networks can be established in the local level, particularly within the lay people. Knowledge management institute is not yet concretely and systematically established. The study also discovered the impact of the project that is healthy community index have been developed, other communities nearby as well as the academics showed their interest in project's learning approach.

183233

Accordingly, we would like to propose some suggestions for the improvement of the future phase of the project as well as for the development of projects alike. First is for the improvement of the initiatives on Building Healthy Communities which are 1) using the proactive approach for knowledge transfer 2) considering the strength points as the platform for developing the project and 3) supporting the collaboration among organizations and networks. Second for other related projects/initiatives which are 1) project design should focus on mutual learning, experiential knowledge and flexibility. Both horizontal and vertical networking also should be emphasized. Apart from those, learning outcomes must be clarified. Mass media and internal audit system must be developed within the project. 2) project management should integrate shared vision and regular progress report meetings/workshops as well as self review and internal evaluation systems. 3) project staff must possess the relevant attitudes and competencies. Training courses should meet the needs of the project staff.